

AHSUVAR (ELAZI) A ZINDAN DERLEME SÖZLÜ Ü'NE KATKILAR-2*Ferdi GÜZEL****ÖZET**

Ülkemizdeki en önemli derleme çalışması olan Derleme Sözlü ü ne yazık ki a ızlarımızdaki söz varlı ının önemli bir kısmını içermemektedir. Teknolojinin ilerlemesi ve e itim seviyesinin yükselmesi ile kısırla maya ba layan a ızlarımızdan hızlı ve planlı bir ekilde derlemelerin yapılması a ız ara tırmaları ve Türkçemiz için bir zorunluluktur. A ız çalış malarında yer alan asıl malzemenin orta ya ın üstündeki insanlardan toplandı ı göz önüne alındı ında derleme faaliyetlerine hız verilmedi i takdirde pek çok kelimenin derlenmeden yok olaca ı açıktır. A ızlarımızdan derlenen söz varlı ı ve derlenen ürünlerdeki farklı gramer ekilleri dilimizi istila eden yabancı kelimelere kar ılıklı bulmak ve terim üretmek konusunda büyük bir katkı sa layacaktır. Aynı zamanda, toplanan dil malzemeleri dilimizin tarihi ile ilgili pek çok problemin çözümüne ık tutaktır. Bu çalış mada Elazı ilinin merkeze ba lı köylerinden ahsuvar'da derlenen, bir kısmı Derleme Sözlü ü'nde yer almayan bir kısmı da Derleme Sözlü ü'nde yer aldı ı halde farklı anlam ta ıyan 200 civarında kelimeye yer verilmi tir. ahsuvar köyünde, yakın bir zamana kadar hayvancılıkla u ra an ve hayvanlarını besleyebilmek için yılın önemli bir kısmında göçer hayatı ya ayan Türkmenler ikamet etmektedir. ahsuvar a zı Eski Türkçe ve di er tarihî devirlerdeki bazı kelimeler ile gramer ekillerini koruması ve dilimizin a ızlardaki üretme gücünü gösteren zengin bir söz varlı ına sahip olması ile dikkat çekmektedir. Bu çalış ma ile hem Derleme Sözlü ü'ne hem de dilimizin söz hazinesine katkı sa lamak amaçlanmı tir.

Anahtar Kelimeler: A ız, Derleme Sözlü ü, Terim, ahsuvar Köyü.

CONTRIBUTIONS TO THE DICTIONARY OF WORD COLLECTION FROM AHSUVAR (ELAZI) DIALECT-2**ABSTRACT**

Unfortunately, our country's most important compilation work "Compilation Dictionary" doesn't contain significant part of our dialect vocabulary. It's a must for Turkish and dialect studies to make fast and planned compilation over our oral language that started to become unproductive with the technological advance and progress in educational level. Considering the fact that the essential part of dialect studies consists of those who are over mid-age it's clear that barring hasten in compilation works, lots of words are going to die away without being compiled. The vocabulary compiled from our dialect and different types of grammar in the products will provide us great amount of benefit to make up new terms and find Turkish version of foreign words invading our language. Also, the language materials shed light on solution of lots of problems about the history of our language. In this work approximately 200 words, compiled in the village ahsuvar in Elazı , features some of them doesn't existed in the "Compilation Dictionary" and some of them existed but in different meaning. In ahsuvar village, Turcoman, who were dealing with animal husbandry till recent years and feed animals living migratory life in significant amount of year, resides. ahsuvar dialect by preserving old Turkish and some of other words in other historical periods by it's grammatical shape and also by the fact that our language has prosperous vocabulary that shows its' derivation power attracts attention. The purpose of this work is to contribute both "Compilation Dictionary" and our language vocabulary.

Keywords: Dialect, Derleme Sözlü ü, Term, ahsuvar Village.

* Ö retmen, Ahmet Kabaklı Anadolu Ö retmen Lisesi, Elazı - TÜRK YE, E-posta: guzelferdi@hotmail.com.

Giri

Yöresel a ızla konu anların giderek azaldı ı göz önüne alınırsa derleme faaliyetlerine daha çok önem verilmesi gerekti i açıktır. Çünkü derlenen sözler ve bu sözlerdeki farklı gramer ekilleri, terim üretmek konusunda büyük bir katkı sa layacak ve dilimizin tarihi ile ilgili pek çok problemin çözümüne ı ık tutaktır.

Derleme Sözlü ü'ne ve dilimizin söz hazinesine katkıda bulunmak amacıyla yapılan bu çalış ma, “ ahsuvar (Elazı) A zından Derleme Sözlü ü'ne Katkılar”¹ adlı makalemizin devamı niteliindedir.

Elazı -Bingöl karayolu üzerinde yer alan ve Elazı 'a 40 km uzaklıkta bulunan ahsuvar'da, yakın bir zamana kadar büyük bir ço unlu u hayvancılıkla u ra an ve hayvanlarını besleyebilmek için yılın önemli bir kısmında göçer hayatı yaayan Türkmenler ikamet etmektedir. ahsuvar a zında pek çok arkaik unsurun korunmu olması dikkat çekmektedir.

ahsuvar köyünden derlenen söz varlı ından Derleme Sözlü ü'nde olmayan ve Derleme Sözlü ü'nde olup da farklı anlam ta ıyan 200 civarında söz burada ele alınmı tır. Çalış mada sadece ekil ve anlam yönünden farklı olan sözlere yer verilmi , ses yönünden farklı olanlara de inilmemi tır.

Makale iki bölümden olu maktadır. Birinci bölümde Derleme Sözlü ü'nde olmayan sözlere yer verilmi tır. Bu bölümde yer alan sözlere benzer ifadeler Derleme Sözlü ü'nde var ise bu ifadeler, ilgili kelime veya kelime grubundan sonra “DS.” kısaltması ile birlikte parantez içinde gösterilmi tır. İkinci bölümde Derleme Sözlü ü'nde bulunup da farklı anlam ta ıyan sözler sıralanmı tır. Kar ıla tırmada kolaylık sa layaca ı dü ünüldü ü için bu bölüm tablo halinde düzenlenmi , sözün ahsuvar a zındaki ve Derleme Sözlü ü'ndeki anlamlarına yer verilmi tır.

Her iki makalede yer alan söz varlı ı ile ilgili de erlendirme ba ka bir yazıda yapılacaktır.

1. Derleme Sözlü ü'nde Bulunmayan Kelimeler

ba aten/ ba ageder: Sona kadar.

beriyazi: Uzak, ıssız yer.

be ikdana: Görgüsüz.

bokbabali: soysuz, pis i lerle u ra an kimse.

cartdo: Kula ı çok büyük kimse.

cellat et-: asmak, idam etmek

cıçce: Meme.

¹ Ferdi Güzel, “ ahsuvar (Elazı) A zından Derleme Sözlü ü'ne Katkılar”, Türk Dili, S.728, s.68-80.

çepebinen: zayıf, çelimsiz.

çıtdik: Oyunda parmakların akırdatılması.

çiggyıma: Çi köfte

çökütdür-: Çökertmek.

derne: Yüzde, göz göz olu an yara.

ebedecdad/ebediecdad: Atalar, çok eskiden beri (atalarımızın zamanından beri)

elbene: Bir tür def.

elecene: Öylece, oldu u gibi.

fantazi/ fantaziye: Çok süslü, gösteri li.

fosso: e yaramaz, korkak adam (*DS. foslak, fosuk: Gücü, kuvveti olmayan, bitkin ve üzerine gev eklik çökmü (kimse)*).

embereluh: Dalkavukluk, soytarılık.

ereli bayram: Yakınını kaybedenlerin, kaybettikleri ki i olmadan geçirdikleri ilk bayram.

gıllı gırtı : Saçı sakalı birbirine karı mı kimse (*DS. kırtı : Yüz, sima; pürüz, girinti çıkıntı*).

gögerçin taklasi: Ba ları birbirine de ecek ekilde duran dört ki inin üzerinden takla atmak ekinde oynanan bir oyun.

hayı tut-: Bedduası kabul olmak.

hecin kimin: iri yarı, kuvvetli (kimse).

herzam: Her zaman

hıdikluh: Rahim

hint da ı: Çok uzak yer.

ilaç: Deterjan.

keçe: Çobanların omuzlarına attı ı keçeden yapılmı kolsuz giysi, aba.

ku et-: Çi yapmak.

kelhe: Nüfus, çocuk.

köki: Hepsi, tamamı.

lpbıç: Çelik çoma a benzeyen bir oyun.

mehlem a acı: Dallarını düz ve dayanıklı bir a aç türü.

meleke: Melek (mec. Çok akıllı, uslu).

mello: Aptal, salak.

pisikda a ı: Bir bitki.

umrasını al-: Havalar so udu unda sobayı ilk kez yakmak. Her sene soba ilk defa yakıldı ında kapı ve bütün camlar açılır. İlk defa yakılan sobadan insanların zehirlenece i dü ünülmektedir (*DS. urma vurmak: Zehirlenmek*).

tilif: Lif

tilif tilif ol-: Da ılmak, parçalanmak.

ufah davar: Küçükba hayvan.

yallahlanmah: Hamle etmek, saldırmak için hazırlanmak.

zalazort: Elinden i gelmeyen, beceriksiz.

2. Derleme Sözlü ü'nde Olup da Farklı Anlam Ta ıyan Kelimeler

<i>ahsuvar A zı</i>		<i>Derleme Sözlü ü</i>	
Kelime	Anlam	Kelime	Anlam
<i>anacuh</i>	Annesine benzeyen, annesi gibi davranan.	<i>anacık</i>	Anne.
<i>ada</i>	Akarsu, göl, deniz kıyısı.	<i>ada</i>	çi, düden, bataklık ve sazlıklarla, kenarları kovalık ve çayırlarla kaplı otlaklar.
<i>a armah</i>	Beyazla mak, renk kaybetmek, solmak (giysi için).	<i>a armak</i>	1.Ekinler olgunla mak. 2.Zorlamak. 3.Bir ey yapmak.
<i>a ır</i>	1. Olgun, terbiyeli, oturaklı, akli ba ında 2. Demli (çay için).	<i>a ır</i>	1. Olgun, terbiyeli, oturaklı, akli ba ında 2. tibarlı, hatırı sayılır (kimse) 3. Kıymetli e ya, para.
<i>ahıtmah</i>	Sızdırmak.	<i>ahıtmah</i> <i>akıtmak</i>	1.Küçük çocuk çi etmek 2. Meylettirmek 3. Dü ürmek.
<i>alı mah</i>	1.Ö renmek. 2. Tutu mak, yanmaya ba lamak.	<i>alı mah</i>	Tutu mak, yanmaya ba lamak.
<i>alı durmah</i>	1.Ö retmek. 2. Yakmak, tutu turmak,	<i>alı dırmah</i>	Alevlemek, yakmak, tutu turmak, ate e vermek.

alunç	1.Alıç a acı ve meyvesi. 2.Sabah sa ıma gelen hayvanların ak amki sa ıma kadar otlatılması.	aluç	1. Frenküzümü 2. Alıç a acı ve meyvesi.
atılmah	Atlamak, zıplamak.	atılmak	Kapı, pencere keresteleri e rilmek.
babacuh	Babasına benzeyen, babası gibi davranan.	babacık	1.Araba teknesini korumak için, teknenin iki tarafına konulan çift a aç, dayama 2.Babalık 3.Kayınbaba
baçcik	Dört ayaklı hayvanlarda baca ın dizden a a 1 bölümü.	baçik	Tav an avında kullanılan uzun bacaklı, çevik bir köpek, tazı.
bazarluh	Kız istendikten sonra alınacaklar konusunda aileler arasında yapılan görüşme.	bazarlık	Pazarda sergilenen nesnelere.
besleme	Küçük ya lardan itibaren ailesinden alınarak büyütülen hizmetçi kız.	besleme	1.Beslenen, besiye çekilmi hayvan 2. Beceriksiz, eli i e yakı mayan.
birlik	Yeni evlenen çiftin, damadın ailesi ile oturması durumu.	birlik	Küçük testi.
bıdik	Çıkıntı.	bıdik	1.Kısa boylu, ufak yapılı, cüce, bodur, tıknaz 2. Küçük nakı , leke 3. Köpekleri ça ırma ünlemi.
bilk bilketmah	Kaynamak, fokurdamak.	bilk bilketmek	İtihip su dolmak, yumu amak, çürümek.
bızzik	Ucu sivri yara, iltihaplı yara.	bızzik	1.Kıçtan çıkan ucu sivri yara 2. Sidik.
bi ba	Bilhassa, özellikle.	bir ba	Do rudan do ruya, hiç bir yere u ramadan.

boro	Sarı ın, boz renkteki sı ır.	boro	Çekmeli yarım dolap.
botdo	Kısa boylu.	botdo	Kuyruksuz, kuyru u kısa (ku).
boy	Sıra, dizi, kere, defa.	boy	Kere, defa
bozzo	Sarı ın (genelde erkek çocuklar için kullanılır).	bozo	Kız.
bulamaç	Kaynatılmış üzüm suyu, pestilin sıvı hali.	bulamaç	1.Ayranla dö me, bu daydan yapılan çorba 2.Hayvanlara verilen sulu yem 3. Koyu un çorbası.
bur u	Yük ba lanan iplerin ucuna, ipleri gerginle tirmek için takılan tahta çengel.	burgu	1. Artezyen kuyusu 2. Di a rısı 3. shal, dizanteri.
ca	1.Köpeklerin boynuna takılan dikenli tasma 2. Gö üs kemi i.	ca	1.Parmaklık, korkuluk 2. Lavabo, banyo 3. Büyük bez veya deri torba, tuluk.
ca lama	Balkon ve pencerelere çekilen demir.	ca lama	Ba tan savma, geli igüzel yapılan i .
cambaz	Hayvan tüccarı.	cambaz	Birbirine geçmi iki zincirin herhangi bir halkasına sokulan çomak.
cereme	1. Zarar ziyan 2.Ba a bela, beceriksiz ki i.	cereme	1. Fiat, de er 2. Ücret.
cıl a	Sert nesnelerin yüzeyinde olu an çatlak, yarık.	cıl a	Bulanık akan su, sel.
cilk	Bozuk yumurta.	cilk	1. Terbiyesiz 2. Sözüünün eri olmayan 3. Çok ıslanmı .
cüklemah	A ık kemi inin zil tarafını ta a sürterek düzle tirmek.	cüklemek	Yüklemek.

ça abo an	Bir tür büyük çekirge.	ça abogan	Geceku u.
çarmuh	A aç kıymı 1, tala 1.	çarmuh	1. Yelkenli kayık direklerinin çevresinde bulunan ip veya teller 2. Küçük çatı çivisi.
çember	Çelme.	çember	1. Kadın ba örtüsü, yemeni, yazma 2. Pullu a ba lı olan boyunduru un alt parçası 3. Çoban köpeklerinin boynuna takılan mahmuzlu demir, tasma.
çıhar	Da , tepe gibi olu umların uç kısımları, biti noktaları, sınır.	çıhar	1. Kar, fayda.
		çıkar	1. Kız 2. Çare, yol.
çihunnamah	Ezme, üstünden geçme. Beli a rıyan, tutulan ki inin belini ayaklamak.	çihunlamah	Çıkın yapmak.
çır	1. Uçurum, yamaç. 2. Yüksekten akan su, küçük elale.	çır	1. Az akan su 2. Su çevirisi 3. Ta lı yol, patika.
çırh	Çocukları yürümeye alı tırmak için kullanılan üç tekerlekli araba.	çırk	1. Serçeye benzer bir çe it ku 2. Yırtık, yarık 3. Su olu u
çıtlah	Hafif kadın.	çıtlah	Kıvılcım.
çızih	Çizgi.	çızık	Çizilmi yer.
çille	21 Aralık'ta ba layan ve kırk gün süren so uk kı günleri.	çille	Kı in en so uk, yazın en sıcak günleri.
çoç etmah	Oturmak (çocuk dili).	çoçetmek	Çocuk emeklemek, sürünmek, yürüme e çabalamak.
çürmük	Bozulmaya yüz tutmu ayran, yo urt gibi süt ürünlerinde olu an topak.	çürmük	Çürümeye yüz tutmu .

danzik	Dazlak, kel.	danzik	Boz renkli, örümce e benzeyen zehirli bir böcek.
de	nanmama anlatan, “nerede, imkansız” anlamını taşıyan bir ünlem.	de	1. Vakit, zaman 2. Haydi 3. Daha, henüz.
deleme	yi tutmamı yo urt.	deleme	1. Topaç 2. Ya ı alınmı çi süttten yapılan peynir 3. Kesilmi süt, süt kesici.
dellek	Pu t, namussuz.	dellek	Tellak.
deniz	Göl, akarsu, deniz gibi büyük su kütlelerinin genel adı.	deniz	Deniz.
densüz	Münasebetsiz.	densüz	Kibirli, iyilik bilmez.
di a	Yaramaz, sevilmeyen çocuk; piç.	diga	Çocuk.
dımbo	Küçük plastik bidon, ibrik.	dımbo	Tespah böce i.
di lemah	1. İsrırmak (köpek için) 2. Sokmak (arı ve sivrisinek için).	di lemek	1. Yedi ya ındaki çocukların süt di leri dökülüp esas di leri çıkmak 2. Di e i denilen ucu tırtıllı çekiçle de irmen ta ı ya da herhangi bir ey üzerinde di yapmak.
dolah	1. Atkı 2. Birkaç orcik parçasının bir karı lık pestile sarılmı ekli.	dolah/ dolak	1. Makara 2. Ba örtüsü, tülbent, yazma 3. Atkı.
dolandurmah	Cezalandırmak, zarar vermek için fırsat kollamak, açık aramak.	dolandırmak	Devleti yönetmek.

dönmah	Reçel, salça vb. güne te kalınla mak, kıvama gelmek.	dönmek	1. Bo aya çektirilen inek gebe kalmayıp tekrar çiftle mek istemek 2. Bulanmak, altüst olmak 3. Bir kimseden nefret edip yüz çevirmek, so umak.
egel	Kefiyeyi tutturmak için ba a ba lanan saç ba 1.	egal	<i>Ba örtüsü.</i>
egi	Toz küre i.	egi	1.Tandırdaki ate leri karı tırmaya ve düzelmeye yarayan bir araç 2. Ekme i tandırdan almak için demirden yapılan bir ucu e ik, bir ucu yassı araç 3. Kazan ya da teknedeki hamuru kazımaya yarayan bir çe it araç.
eglemah	1.Dayanmak, çekmek (yük için). 2.Oyalamak. 3. Durdurmak, tutmak.	eglemek	Beklemek
		e lemek	1. kram ederek alıkoymak 2. Durdurmak 3. Ham deriyi i lemek.
ele	Öyle.	ele	1. a ma bildirir ünlem 2. Böyle mi, do ru mu?
elemet	Yaygara, patırtı.	elemet	1.Çok 2. ri, büyük, kocaman.
el öpme	Gelin ve damadın, dü ünden birkaç gün sonra akrabalarını, tanıdıklarını ziyaret etmesi.	elöpme	Evlendikten bir hafta sonra gelin, güveyi ve akrabalarına kız babası tarafından verilen ziyafet.
eselemah	Kovalamak.	eselemek	1. Kovmak 2. Özlemek.
evcümen	1.Ev i lerinde becerikli (kadın) 2. Evine ba lı, ailesine dü kün (erkek).	evcümen	Ev i lerinde becerikli, çalı kan olan, derleyip toparlayan (kadın).
eylenmah	yile mek.	eylenmek	Geç kalmak.

<i>fehme</i>	Hayalet, insana çe itli hayvanların veya insanların suretinde görünen iblis.	<i>fehme</i>	Korku, ürperti.
<i>fino</i>	Küçük köpek, köpek yavrusu.	<i>fino</i>	Huni.
<i>firiklenmah</i>	Büyüme, serpilmek.	<i>firiklenmek</i>	1. Dört dönmek 2. Yemi ler yarı kurumu duruma gelmek.
<i>fitlemah</i>	(birine kar ı) Doldurmak, kı kırtmak.	<i>fitlemek</i>	Kanamak.
<i>gaba</i>	Büyük.	<i>gaba</i>	1. Tembel 2. Kalın, i man 3. Biçimsiz, kaba, görgüsüz.
<i>gaçmah</i>	Hızlı bir ekilde ko mak.	<i>kaçmak</i>	Ate sönmek.
<i>galo</i>	Kadınların kocalarını ça ırmak için kullandıkları bir hitap.	<i>galo</i>	1.Sütü çok ve ya lı olan manda 2. eker pancarı.
<i>galgun</i>	Bozulmu , kullanma tarihi geçmi .	<i>galgun</i>	Sürekli yorgun (kimse).
<i>gel</i>	Gelecek.	<i>gel</i>	1. Tahta 2. Oyuk, gedik 3. Bir tarlanın di er tarla içine do ru yaptı ı girinti.
<i>gıcır</i>	Yeni.	<i>gıcır</i>	1. Yün alvar 2. istek, heves 3. Öç.
<i>gj</i>	Yanık sesi.	<i>gj</i>	Kayısı ve erik a açlarından çıkan zamk.
<i>girt</i>	Kuluçkaya yatmı tavuk.	<i>girt</i>	Kuru olarak sürülen tarlalarda meydana gelen iri toprak parçaları.
<i>gogan</i>	ri ta .	<i>gogan</i>	Gırtlak.

göl	Su birikintisi, havuz, gölet.	göl	1. Ziraat yapılan büyük tarla 2. Yüksek yerden dökülen suyun oydu u yer, çukur.
gözlemah	zlemek, seyretmek.	gözlemek	1. Onarmak, yamamak 2. Ni an almak.
guc	kucak (çocuk dili).	guc	Güç.
gullik	Küçük delik, in.	kullik	1. Tepelik, ba lık 2. Simit, gevrek 3. Ba lık üstündeki püskül.
guvar	Geceleyin hayvanların yatırıldı ı ta la çevrilmi yer.	kuvar	1. Kırılmı ta yı ını 2. Kısa.
halbur	Halbuki.	halbur	Kalbur.
ham	Acemi, bir i i yeni ö renen.	ham	Deniz dalgası.
ha elli	Kullanılmamı , yıkanmamı (bez, sabun).	ha illi	Kullanılmamı yeni elbise.
havuz	Olgunla mamı dut.	havuz	1. yice olgunla madan kuruyan bu day, arpa vb. tahıllar 2. Hafız.
hayıf	1. Öç, intikam. 2. Yazık, günah.	hayıf	Öç, intikam.
hecet	1. Alet edevat. 2. Erkeklik organı.	hecet	1. Aygıt 2. E ya.
helle	Suya un ve çırpılmı yumurta katılarak olu turulan ve tandır ekme i yapılırken hamurun tandırın içine dü mesini önlemek için hamura sürülen karı m.	helle	1. Un çorbası 2. Un 3. Kartal.
hepenek	Burun deli i.	hepenek	Baca kapa ı.

<i>heselet</i>	1.Kasten 2. akacıktan.	<i>eselet</i>	Bilerek, isteyerek, kasten.
<i>hıllık</i>	Küçük küp.	<i>hıllık</i>	1.Çoban kepene i 2.Eski.
<i>hılorik</i>	1. Bu daya karı mı olan ufak, yuvarlak, siyah renkte bir çe it tohum 2.Çok küçük ya an dolu tanesi.	<i>hılorik</i>	Bu daya karı mı olan ufak, yuvarlak, siyah renkte bir çe it tohum.
<i>hımbıl</i>	Çok fazla, dolu (a açların meyve tutması için).	<i>hımbıl</i>	1. i man ve uyu uk (kimse) 2. Aciz, zavallı 3. Bir çe it iskambil oyunu.
<i>hınc etmah</i>	yice dövmek, pataklamak.	<i>hıncetmek</i>	Bir eyi döve döve ezmek.
<i>hur</i>	Kavga, patırtı.	<i>hur</i>	yilik, insanlık.
<i>hurhe ek</i>	Döküntü, önemsiz e yalar.	<i>hurhe ik</i>	Posa, kabuk.
<i>hof</i>	1.Gazap, Öfke. 2. Korku.	<i>hov</i>	1. iddetli istek, heves 2. Hınc 3. iddet.
<i>höküz</i>	1.Öküz 2. Ceviz içinin iki parçasından biri.	<i>höküz</i>	Öküz.
<i>ıngıldamah</i>	nlemek, a lamak.	<i>ıngıldamak</i>	1. Kimıldamak, hareket etmek, sallanmak 2. Üstüne alınıp tela a dü mek, gocunmak 3. Huysuzlanmak.
<i>iç etmah</i>	Çalmak, çaktırmadan yürütmek.	<i>iç etmek</i>	Ceviz, fındık vb. eylerin kabu unu soyup içini çıkarmak.

<i>isgele</i>	Tandır ekme ini muhafaza etmek için kö elerinden tavana asılan yaklaşık iki metre genişliğindeki tahta.	<i>iskele</i>	Yüklük.
<i>kampos</i>	Alkarısı.	<i>kampoz</i>	Yumruk.
<i>kata</i>	Üzerinde çok az et bulunan kemik, kemik parçası.	<i>kata</i>	1. yi geli memi hayvan yavrusu 2. Besili, i man, yuvarlak (hayvan için).
<i>kekir</i>	1.Tadı acımtırak, ek imsi ve buruk olan, kekre 2.Yenirken bo azda kalan, yutulması zor, susuz meyve (ayva, armut vb.).	<i>kekir</i>	1.Alına dökülen kısa saç, perçem 2. Huysuz, inatçı (insan ve hayvan).
<i>kelle</i>	1.Tepe, zirve, uç. 2.Top halinde nesne (bir kelle peynir).	<i>kelle</i>	1. çine ceviz, fındık, pirinç konularak yapılan hamur tatlısı 2. Sirkeli paça 3. Kere, kez
<i>kep</i>	I gun adı verilen ek imsi bir bitkinin küçü ü.	<i>kep</i>	1.Söz 2. Kilim asmaya yarayan a aç 3. Kuru so an.
<i>kert</i>	1. aret, çentik. 2.Geçit, bo az.	<i>kert</i>	1.Bayat 2. Geçit, bo az.
<i>kıh</i>	Pis (çocuk dili).	<i>kıh</i>	1.Koyun, keçi gübresi 2. nsan dı kısı, pislik.
<i>kıra</i>	Ta lı toprak.	<i>kıra</i>	1. Küçük 2. Yalçın, sert kaya 3. Fasulye.
<i>kürtik</i>	1.Kaburga kemi i 2. Pek az, azıcık, bir. parça	<i>kürtik</i>	1. Kurumu sı ır gübresi 2. Pek az, azıcık, bir parça 3. Kulak kıkırda ı.
<i>küçüka a</i>	(gelin için) Küçük kayın.	<i>küçüka a</i>	A abey.
<i>laba</i>	Çamurlu su.	<i>laba</i>	Davarın boyun eti.

<i>ling</i>	Geven çıkarmak için kullanılan a açtan yapılmı basit bir araç.	<i>ling</i>	1. Dokuma tezgâhlarında tara 1 tutan araç, tefe 2. Kendir dövmeye yarayan ve su ile dönen dolap
		<i>link</i>	1. Pirinç dövmeye yarayan tahta dibek 2. Dokuma cenderesi 3. Kaldıraç.
<i>livingç</i>	Bastık yapımında kullanılan un ile ıra karı ımı.	<i>livingç</i>	Yabanpancarı, pazı.
<i>masat</i>	Bir tür satır.	<i>masat</i>	1. Ba çubu u budandıktan sonra kütükte kalan parça 2. Bıçak vb. kesici araçları bilemekte kullanılan kayı ya da hileyi ta 1 3. Çatıda kiremitlerin altına konulan direkler.
<i>micık</i>	Küçük sivrisinek, üvez .	<i>micık</i> <i>micik</i>	Küçük, ufak tefek (kimse). Küçük, minik.
<i>munik</i>	Köpek yavrusu.	<i>munik</i>	Kedi yavrusu.
<i>osmanni</i>	Dirayetli, sözünü geçiren, (kadın için) erkekçe davranı ları olan.	<i>osmanlı</i>	1.Görmü geçirmi 2. Dü ündü ünü çekinmeden söyleyen 3. ki erkek bir kadınla oynanan halk oyunu.
<i>oynatmah</i>	(biriyle) E lenmek, dalga geçmek.	<i>oynatmak</i>	Sara hastalı na tutulmak.
<i>örneg</i>	Rezil, kepaze.	<i>örnek</i>	1. Çirkin, suratsız 2. Görünü , giyini biçimi 3. Yüz biçimi.

<i>pap</i>	Üzüm, dut gibi meyvelerin suyu sıkıldıktan sonra kalan posası.	<i>pap</i>	1. Uyu uk, beceriksiz, sersem 2. Be ta oyunu 3. Kaz kovalama ünlemi.
<i>payalanmah</i>	Nazlanmak.	<i>payalanmah</i>	1. Kendini övmek, övünmek 2. i kendi yapımı gibi görünmek.
<i>peçe</i>	Kı ın ikinci kırk günü, çilleden sonraki kırk gün.	<i>peçe</i>	1. Baca 2. Pencere, tavan penceresi 3. Kapaksız dolaplara konulan perde.
<i>penzahar</i>	Panzehir. Bulunmaz, ele geçmez, çok kıymetli ey.	<i>penzahar</i>	Panzehir.
<i>prtlatmah</i>	1. Meyvenin (vi ne, kayısı vb.) çekirde ini çıkarma. 2. Bir sırrı saklayamamak, ayan etmek 3. rinli bir yarayı sıkarak patlatmak.	<i>prtlatmah</i>	1. Nohut, badem vb. yiyecekleri suda ıslatarak kabuklarını çıkarmak 2. Yerinden fırlatmak, kaydırarak dı arı çıkartmak.
<i>pic</i>	1. Babası belli olmayan çocuk 2. Yabani, a ırsız a aç.	<i>pic</i>	Babası belli olmayan çocuk.
<i>pilit</i>	Çok sıcak, kaynar.	<i>pilit</i>	1. Çınar, me e vb. a açların meyvesi, pelit 2. Üzüm sırasıyla ni asta ya da un kaynatılıp içine ceviz, badem konulduktan sonra kurutularak yapılan bir çe it yiyecek, köfter.
<i>posdik</i>	1. Vücuttan kalkan küçük deri parçası 2. kümes hayvanlarının derisi.	<i>posdik</i>	1. Çocuk ayakkabısı, patik
		<i>postik</i>	1. Koyun, keçi derisi.
<i>pot</i>	1. A zın çamur gibi olma hali. 2. Yutulması zor sert ve susuz meyve.	<i>pot</i>	1. Budanımı a aç 2. Ucu sivri olmayan, küt 3. Lazımlık.

<i>puc</i>	Kof, suyu çekilmi (sebze, meyve).	<i>puc</i>	Felç hastalığı.
<i>purlamah</i>	Meyve veya sebzelerin yapraklarını temizlemek.	<i>purlamak</i>	(geyik) Ba ırmak, hırlamak.
<i>sallah</i>	Avare, ba ıbo , serseri.	<i>sallak</i>	1. Kasap çıra ı 2. Çelimsiz 3. Bozuk, çürük.
<i>samura</i>	Sincap.	<i>samura</i>	1. Gübre 2. Çöp y ını.
<i>sata</i>	Budanan asmadan kesilen dallar.	<i>sata</i>	Üzüm salkımı.
<i>savan</i>	1. Dut ve bazı meyveleri silkelirken kullanılan büyük bez. 2. Eski kuma parçalarından yapılan yaygı.	<i>savan</i>	1. Pamuk ipli inden yapılan kalınca kilim 2. Çul.
<i>savzu</i>	Sebze tarlası.	<i>savzu</i>	Sebze.
<i>sazah</i>	Güne siz, bulutlu hava.	<i>sazah</i>	Kuvvetli ve so uk esen yel, poyraz.
<i>sinmah</i>	i , inmek.	<i>sinmek</i>	1. Uygun dü mek, yakı mak 2. Alı mak.
<i>sonnama</i>	Ailenin en küçük çocu u, son do an çocuk.	<i>sonlama</i>	1. Son parça 2. Fındıklar toplandıktan sonra dalda kalanları 3. Ürün toplandıktan sonra ikinci kez kalanları toplama.
<i>sökmah</i>	Dü ümlü, ba lı veya sarılı bir eyi açmak, çözmek.	<i>sökmek</i>	1. Yaslanmak 2. Güçlü ü yenmek, ba armak 3. Çiftle en hayvan döl tutmamak.
<i>sürgün</i>	Karsız yamaçlar.	<i>sürgün</i>	Yelin çukur yerlere y ı dı ı kar birikintisi.

avar	Bu day derildikten sonra tarlada kalan ba aklar.	avar	1. akacı 2. Bilgi, haber.
avar	Dü ünlerde bah i koparmak için bah i alaca ı ki inin ismini söylemeden önce çalgıcıların ba ırdıkları kelime, kar ılama.	avar	1. Bilgi, haber 2. akacı.
i luh	Gençlerin dü ün sahibinden aldıkları hediye (hediye olarak toklu, kuzu vb. alınır, alınan hayvan hemen kesilerek yenilir).	i lik	1. Davar satıcısının, alıcıya parasız verdi i koyun 2. Dü ünde güre en pehlivanlardan yenene verilen arma an.
iv	ıra, meyvelerden süzülen su.	iv	1. Dut ve üzüm posası 2. Ya lı bitkilerin, ya ı alındıktan sonra kalan posası 3. nce a aç dalı.
tahtah	Hayvanların boynuna takılan tahta çingirak.	taktak	1. Takunya 2. Zararlı hayvanların tarlaya girmesini önleyen tokmaklı fırıldak 3. Kapı tokma ı.
tahtasuz	Akılsız, eksik akıllı.	tahtasuz	1. Gö üs kemi i dümdüz (kimse) 2. nancı, imanı az kimse.
tahılmah	1. aka yapmak, alay ederek e lenmek 2. Karı mak, müdahale etmek.	takılmak	1. aka yapmak, alay ederek e lenmek 2. Arkasından gitmek, pe ine dü mek.
tango	Köy hayatına yabancı, giyini ve görünü itibarı ile modern ve farklı olan kimse, sosyete.	tango	1. Davar ya da köpeklerin boynuna takılan çan 2. Uzun topuklu kadın ayakkabısı.
		tanko	Modaya uygun giyinen.

ta gala	Telâ e, karga a.	ta kala	1. Alay, e lenme 2. U ra ı, i güç 3. aka.
tepçek	1. Bel denilen tarım aracının ayakla basılacak tahta kısmı. 2. Keriye tuluma geçirmek için tuluma ba lanan 20-30 cm uzunlu unda 3-5 cm geni li inde ortası delik tahta araç.	tepçek	Bel denilen tarım aracının ayakla basılacak tahta kısmı.
tez	1. Erken 2. Çabuk.	tez	1. Köpe in gö üs vuru u. 2. Kesin olarak.
tirik	shal.	tirik	Peklik, kabızlık.
ti dir	Bir ya lık di i keçi.	ti tir	1. Kısır keçi 2. Di i keçi.
torlamah	Derleyip toplamak, düzenlemek anlamında toplamak fiili ile “torlamah toplamah” ekinde kullanılır.	torlamak	Derleyip toplamak, düzenlemek anlamında derlemek sözcü üyle birlikte kullanılır.
tutu mah	Kavgat etmek.	tutu mak	Yara ate lenmek, azmak.
uysah	Uysal, sakin.	uysak	Aptal, bön, ba kasının sözüyle davranan.
var	A ık kemi inin düz tarafı.	var	1. Varlıklı 2. Çekil, yıkıl, savul 3. Kale.
yalama	A zında bakla ıslanmayan, sır tutamayan ki i.	yalama	1. Dudakta çıkan yara, uçuk 2. Çamın soyulup çıkarılan tabakası 3. Sözünde durmayan, iki yüzlü.

yandım	Yakınlarını çok seven, onların her iğine koan kimse.	yandım	1. Kadınların boyunlarına taktıkları parlak boncuklu kolye. 2. Desenli, çok renkli bir kadın kumaş.
zambur	Naneye benzeyen bir ot.	zambur	Ekarısı.
zerik	Susuzluktan oluşan bir hayvan hastalığı.	zerik	Piliç.
zırlamah	Boy atmak, uzamak (bitki için).	zırlamak	1.Çok söylemek, söylenmek 2. Yakınmak 3. Başarak alamak
zil	1.Ağzının oyuk kısmının üstüne gelecek şekilde durması, temin zıddı. 2. Filiz.	zil	1.Filiz 2. Solucan 3. Çay tabağı.
zombo	Kaba, saygısız adam.	zombo	Züppe.
zozan	Yeşillik, otlak.	zozan	Yayla.

KAYNAKLAR

- BURAN Ahmet; ORAN Erife, **Elazığlı Ağızları**, Elazığ 2003.
- _____, LHAN Nadir, **Elazığ Yöresi Söz Varlığı**, TDK Yayınları, Ankara 2008.
- **Derleme Sözlüğü**, C. I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII-IX-X-XI- XII, TDK Yayınları, Ankara 1963-1982.
- GÜLENSOY Tuncer; ALKAYA Ercan, **Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası**, Akça Yayınları, Ankara 2011
- GÜLER Zülfü, **Harput Ağızları**, Elazığ Belediyesi Yayınları, Elazığ 1992.
- GÜZEL Ferdi, "Şahsuvar (Elazığ) Ağzından Derleme Sözlüğü'ne Katkılar", **Türk Dili**, S.728, s.68-80.
- KARAHAN Leyla, **Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması**, TDK Yayınları, Ankara 1996.
- ÜSTÜNER Ahat, "Harput Ağızına Has Kelimelerin Yapı ve Anlam Özellikleri", **Dünya ve Bugünüyle Harput Sempozyumu Bildirileri**, C. 1, Elazığ 1999, s. 455 – 468.
- ZÜLF KAR Hamza, **Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları**, TDK Yayınları, Ankara 1991.